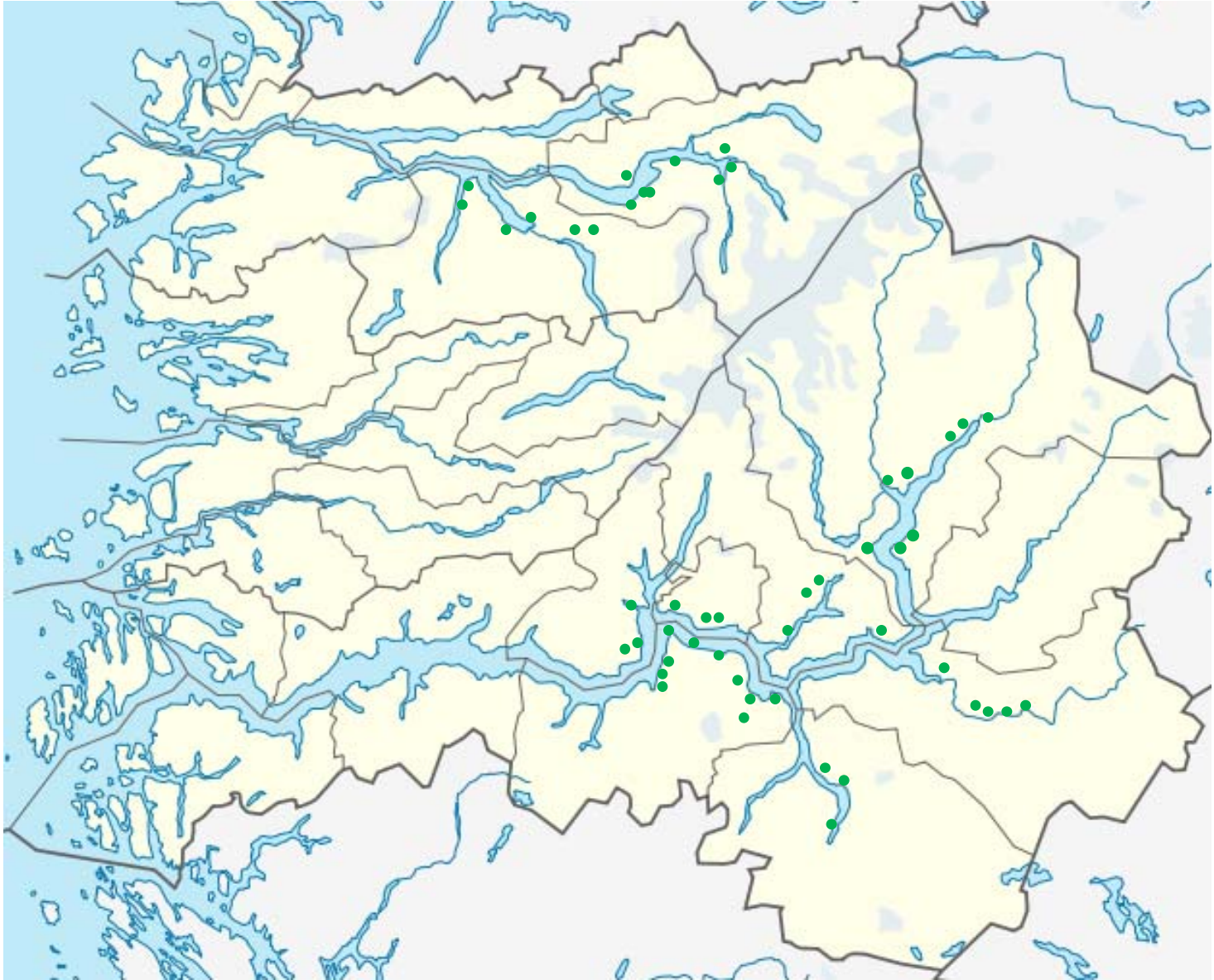

«HEILE NOREGS FRUKTFAT»: SATSING OG SUKSESS MED FRUKT OG BÆR I SOGN OG FJORDANE

Kristine Skarbø, Vestlandsforskning
Bygdeforskningsdagen, 5.november 2013, Trondheim

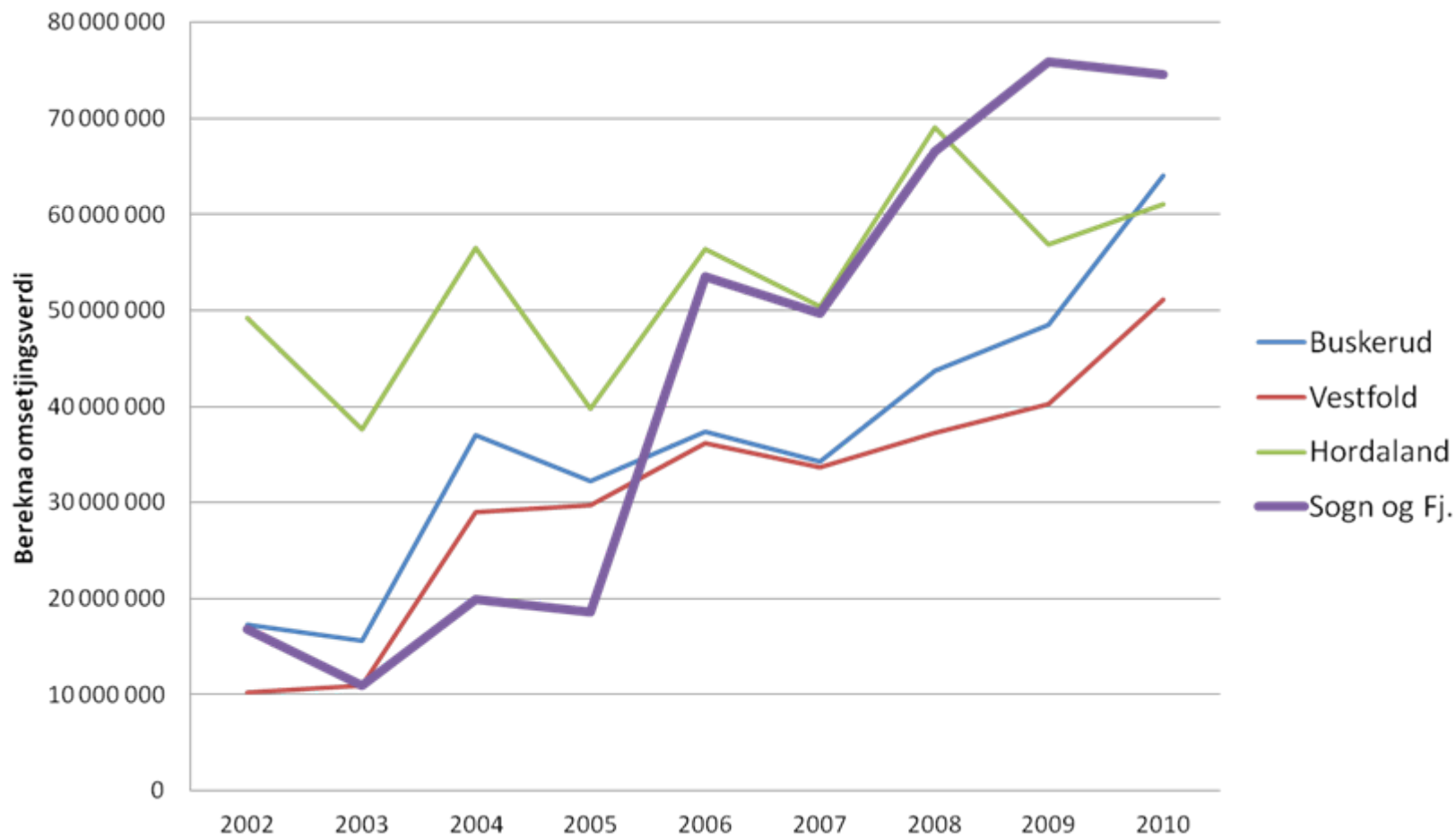
VESTLANDSFORSKING

Stoda for 15 år sidan

«Det var mykje syting i miljøet og mykje klaging og mykje negative oppslag i avisene, og produksjonen her låg veldig dårleg an.»

Intervju nr. 1

Vareverdi av seks frukt- og bærartar, 2002-2010

Kjelde: Stein Harald Hjeltnes

Problemstilling og metode

Problemstilling:

Kva er det som har mogleggjort den positive næringsutviklinga innan frukt- og bærproduksjon?

Metode:

Semi-strukturerte intervju med 19 aktørar knytte til frukt- og bærsektoren i fylket, innan forvalting, forskning og utvikling, produksjon og industri.

Ein del av det regionale VRI-prosjektet «Innovation in rural areas».

Viktige faktorar

- Lagarbeid
- Innovasjon

«Det begynte egentleg med at kokken på sjukehuset i Førde var misfornøgd med varene han fekk frå Bama...»

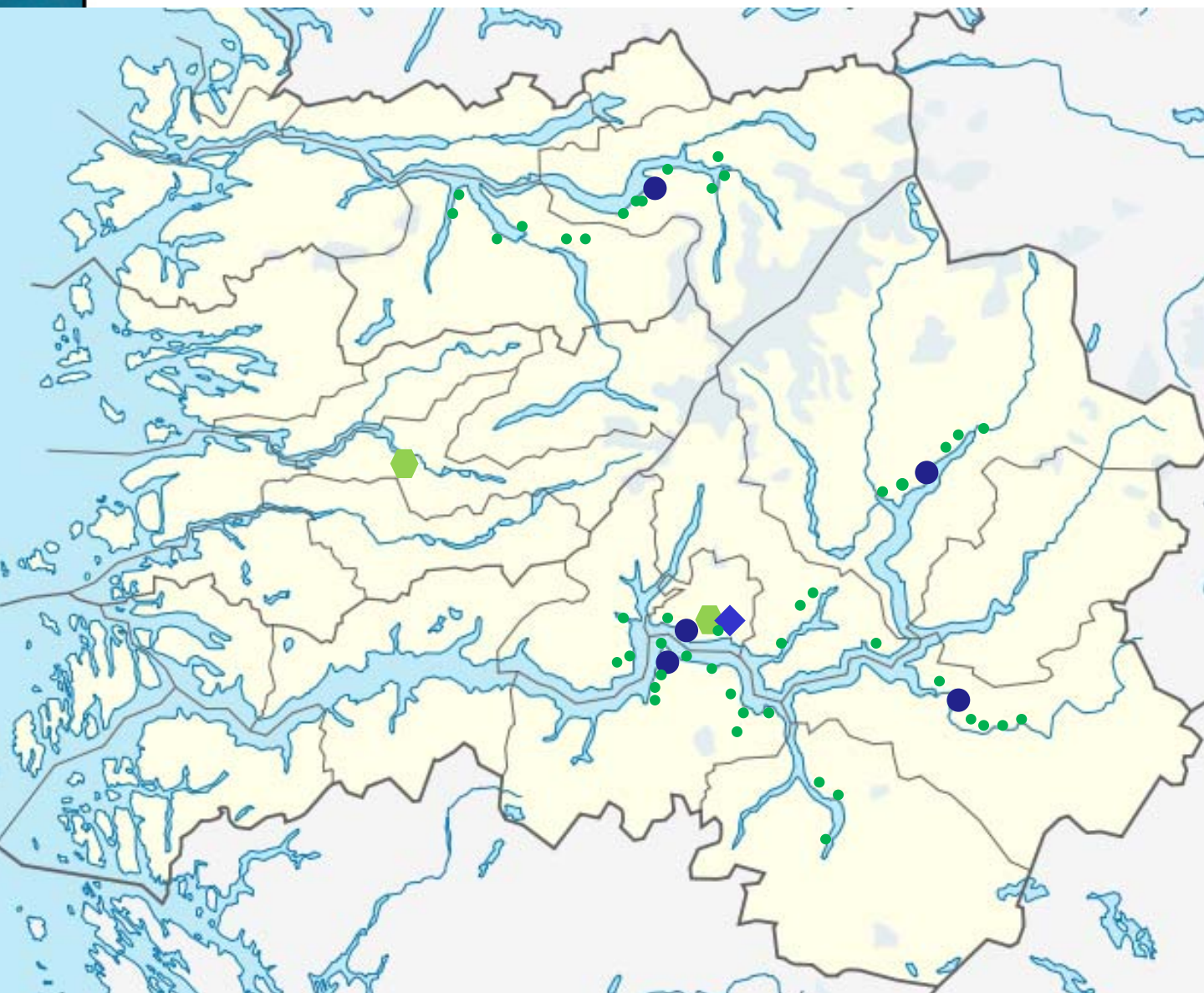
Intervju nr. 1

«Bama-prosjektet» 2001-2004

Auka verdiskaping i frukt- og grøntnæringa i Sogn og Fjordane

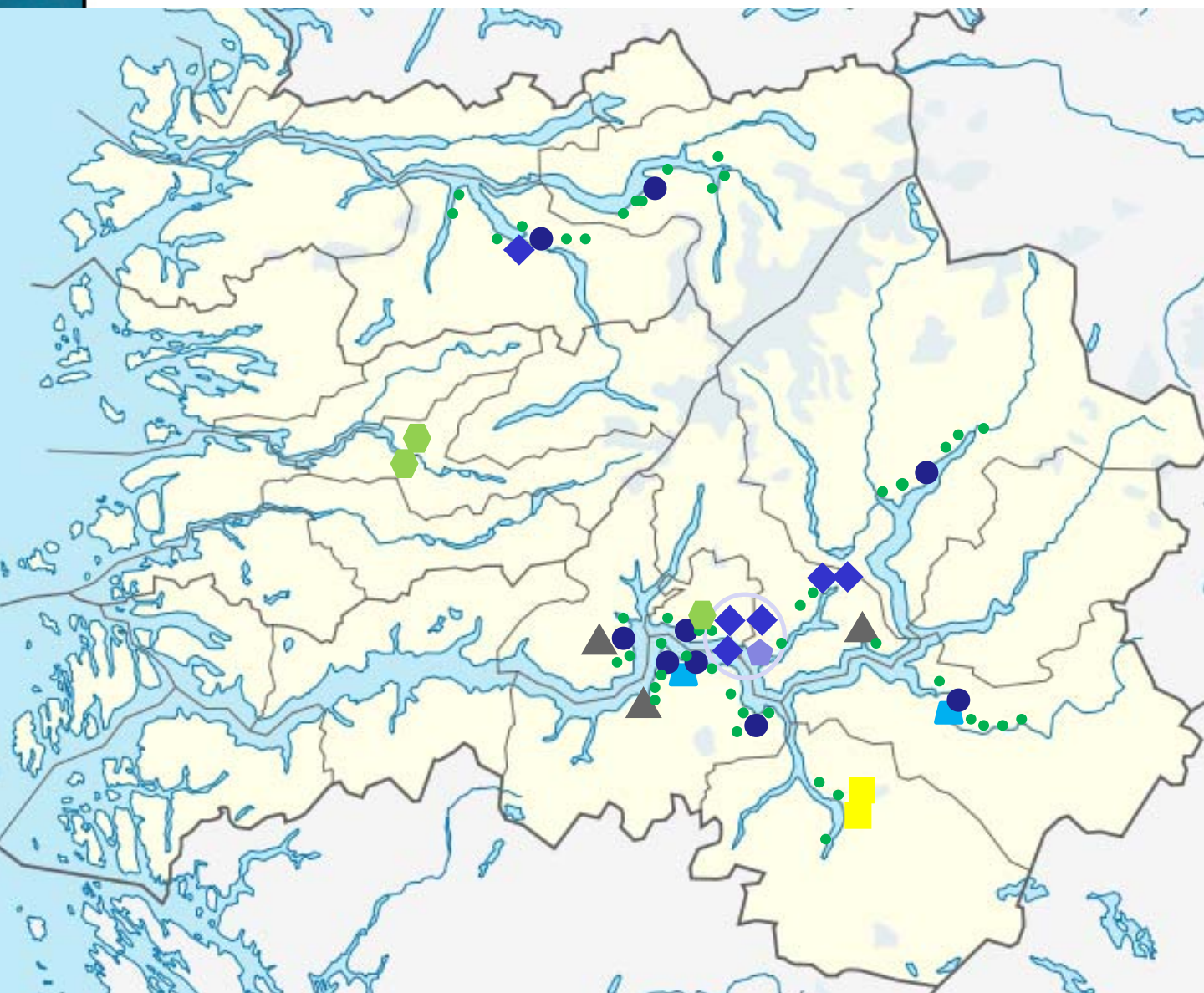
- Partnerar:
 - Grossist: Bama
 - Produsentorganisasjon: Gartnerhallen
 - Offentleg forvalting: Fylkeskommunen, Fylkesmannen
 - FoU: Bioforsk Njøs
 - Næring: Produsentar
- Finansiering: Utviklingsmidlar frå Kommunal- og regionaldepartementet
- Mål og strategi for utvikling av produksjonen
- Fokus på ferskvareproduksjon (til Bama)

Programstyret for frukt og grønt, 2005-

- Produsent
- Mottak
- ⬠ Offentleg forvaltning
- ◆ FoU-institusjon

Arena frukt og bær, 2010-2013

- ▲ Leverandørbedrift
- Produsent
- Mottak
- ▲ Foredlingsbedrift
- ◆ Samvirke
- ◆ Offentleg forvalting
- ◆ FoU-institusjon
- Utdanning

Innovasjonar

Nye former for organisasjon og leiing

- Nettverksorganisering
- Reorganisering av mottak

Nye innsatsfaktorar

- Bringebær: Glen Ample
- Moreller: fleire sortar
- Pære: Celina
- Tindved og svarthyll

Nye prosessar

- Tunell/tak
- Traktorar som høver hagebruket
- Nye plante- og skjeringsmetodar
- Blanding, sortering, innfrysing, tining, pakking
- IT-kontrollsystem

Nye produkt

- Ferske bringebær
- Frosne bringebær i korgar
- Jusar
- Pakking med identitet
- Opplevingar

Nye marknader

- Ferske bringebær
- Frosne bringebær
- Kvalitetsutvikling på norsk morellemarknad – pris og volum
- Eksport av moreller
- Frukt-turisme

*«Først og fremst må vi samarbeide fullt ut for å få til
noko. For vi kan ikkje sitje på gjerdet og vente. Her lyt
vi på ein måte prøve og feile, og så løyse dei
utfordringane vi står ovanfor. Vi kan ikkje vente til det
perfekte er oppfunne, for det blir det aldri.»*

Intervju nr. 9

Kva er nøklane som ligg bak suksessen?

Nettverksarbeid:

- Regionalt nettverk med robust, tett struktur
- Brei koalisjon: produsentar, fruktlager, FoU, forvaltning, bedrifter
- Relativt uhierarkisk – jordnært og ambisiøst
- Samarbeidsånd – saman er vi sterkare
- Kompletterande kompetanse
- Felles mål og satsingar
- Nettverk også utanfor fylket

Kva er nøklane som ligg bak suksessen?

Nettverksarbeid:

- Regionalt nettverk med robust, tett struktur
- Brei koalisjon: produsentar, fruktlager, FoU, forvaltning, bedrifter
- Relativt uhierarkisk – jordnært og ambisiøst
- Samarbeidsånd – saman er vi sterkare
- Kompletterande kompetanse
- Felles mål og satsingar
- Nettverk også utanfor fylket

Innovasjon:

- Medvit: fokus på kunnskaps- og forskingsbasert utvikling
- Kompetanse: dyktige, driftige folk
- Ressursmobilisering: folk, teknologi, finans
- Marknadsutvikling
- Identitet: næring bygd på unik natur og kulturhistorie
- Entusiasme: suksess som inspirerer

«Rangfantane, altså, desse her kranglefantane. Dei er det alltid ein del av. Alt er gale. Men dei må no berre halda på, men dei blir ignorerte. Dei blir jo teke omsyn til viss dei har gode forslag å koma med. Men i hovudsak så skal ein jo dyrka ting rundt å gjera noko bra. Og ein må sørgja for at det går såpass bra og at me ikkje tek meir risiko enn at me kan handtera det. Då får du denne positive spiralen, og då går det ikkje an å dyrka syt og klaging og elendigheit.»

Intervju nr. 15

Konklusjon

Eit sterkt fokus på lagarbeid og innovasjon har medverka til satsing og suksess innan frukt og bær i Sogn og Fjordane.

Tinast i korg
eller vendast på brett

Lærdals
Beste

BRINGEBÆR

300g

Takk for
merksemda!

Kontakt:
Kristine Skarbø
ksk@vestforsk.n

o